

Arbetsmarknadsdepartementet
Ert dnr: A2018/00777/I

Remissvar på promemorian Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande (SOU 2018:22)

Bakgrund

Mottagandeutredningen (SOU 2018:22) har lämnat ett betänkande i form av en kompletterande promemoria; Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande. Promemorian ska remissbehandlas tillsammans med tidigare betänkande (SOU 2018:22) och svar lämnas senast 15 november till Arbetsmarknadsdepartementet.

Utredningen föreslår i promemorian kompletterande författningar för att regeringen dels ska kunna föreslå regler kring vilka kriterier som ska gälla för undantag för vissa bostadsområden vad gäller egen bosättning för asylsökande med bibehållen dagernsättning och dels förslag på vilka kommuner som ska kunna göra sådana undantag i delar av kommunen. I promemorian föreslås också en ordning för hur de valda kommunerna ska gå tillväga för att en eller flera delar av kommunen ska komma att omfattas av sådana begränsningar samt vilka krav som ska gälla för att en utlänning inte ska ha rätt till dagernsättning och särskilt bidrag.

Generella kommentarer

Örebro kommun ser positivt på att möjligheten att undantag för egen bosättning införs för vissa kommuner. Förslaget är att kommuner som kan ansöka om statsbidrag enligt förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden också ska kunna göra en anmälan om att omfattas av begränsningar av asylsökandes rätt till dagernsättning om de väljer att bo i eget boende inom vissa kommundelar.

Det är dock viktigt att en översyn över vilka kommuner som ska ges den här rättigheten kontinuerligt ses över eftersom rätten till eget boende finns kvar och utnyttjas i relativt stor omfattning. Det kan vara svårt att i dagsläget se hur boendemönstren kommer förändras i framtiden. Promemorian pekar på frågan om att ifall möjligheten ska ges även till kommuner med stort mottagande bör detta ses över. Eftersom anvisningarna av asylsökande till kommuner framöver ska ta större

hänsyn till arbetsmarknadsfaktorer är det också viktigt att sådana faktorer finns med vid bedömningen hur urvalsmodellen ska se ut framöver. Likaså bör hänsyn tas till faktorer som anhöriginvandring.

Promemorian är också otydlig med om modellen där undantag görs för kommundelar/stadsdelar ska komplettera modellen med social prövning för enskilda boenden eller om endast en av modellerna ska användas. Detta bör förtydligas.

Specifika kommentarer

En begränsning av rätten till dagersättning vid eget boende i områden med socioekonomiska utmaningar (avsnitt 4)

Promemorian föreslår vilka kommuner som ska kunna anmäla om att få delar av kommunen undantagna från rätten för asylsökande att bosätta sig med bibehållna bidrag. Promemorians förslag behandlar bara kommundelar. I slutbetänkandet finns förslag om att kriterier ska utarbetas för att kunna göra en social prövning av enskilda boenden. Där föreslås också att regeringen ska meddela om vilka kommuner som ska ha rätten att göra sådana begränsningar genom en social prövning. Regeringen bör utreda hur införandet av de båda modellerna påverkar kommunerna. En viktig fråga är om modellen med social prövning av enskilda boenden ska kunna omfatta fler kommuner än de som anges som föreslagna kommuner i modellen med undantagna kommundelar. Det är viktigt att modellerna utarbetas i relation till varandra.

I författningstexten används begreppet ”anmäla” medan det i promemorians övriga text på några ställen talas om ”ansökan”. De olika begreppen kan indikera olika förfaringsätt när en kommun vill få ett område klassat enligt förslaget om undantag för viss del av kommunen. Detta bör klargöras.

Det blir centralt, vilket också anges i promemorian, att Migrationsverkets register över adresser för asylsökande stämmer med verkliga förhållanden. Utredningen bör överväga om detta kräver någon form av regeländring för att möjliggöras.

Man bör också fråga sig om indragen LMA-ersättning är ett tillräckligt incitament för den asylsökandes val att välja eget boende?

Vilka områden med socioekonomiska utmaningar bör omfattas? (avsnitt 5)

Örebro kommun bedömer promemorians förslag om vilka kommuner som ska kunna omfattas av en områdesbegränsning som rimlig. Örebro kommun tycker det är bra att promemorian inte föreslår en ordning där Migrationsverket prövar enskilda kommuner. Istället är förslaget att möjligheten att undanta vissa delar av en kommun bör ges till samma

kommuner som utpekats i förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden.

Som promemorian anger bör dock avgränsningen ses över i relation till att många kommuner tidigare tagit emot många flyktingar men idag inte pekats ut i förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden. Tillväxtverket har tillsammans med Delmos fått i uppdrag att utveckla urvalsmodellen.

Örebro kommun instämmer i att det är de utpekade kommunerna själva som är bäst lämpade att avgöra vilka områden i kommunen som bör omfattas av en områdesbegränsning.

Beredning

Ärendet har beretts på kommundirektörsberedning (2018-10-09) och rådsberedning (2018-10-22). Ärendet har framarbetats i en arbetsgrupp bestående av utredare, planerare och ekonom.

Ärendet har vidare avstämmts med Länsstyrelsen och Ljusnarsbergs kommun, som tillsammans med Örebro kommun är de organisationer i Örebro län som erbjudits att inkomma med synpunkter på utredningens förslag i Arbetsmarknadsdepartementets remiss.

Konsekvenser

Utredningen förslag bör innebära att möjligheterna för Örebro kommun att påverka boendesituationen för asylsökande och nyanlända bör öka. Genom en reglerad möjlighet att undanta vissa områden i Örebro kommun, där svårigheter med trångboddhet och dålig integration förekommer, kan kommunen stärka sitt arbete med bl.a. ett minskat utanförskap och barnfattigdom. En bättre blandning av nyanlända och etablerad befolkning påverkar sannolikt också faktorer som språkkunskaper, nätverk etc. vilket är positivt ur ett integrationsperspektiv, både för vuxna och barn.

På kort sikt kan de kommunala kostnaderna öka för framförallt boende. På längre sikt bör de kommunala kostnaderna minska för försörjningsstöd, extra insatser i skolan etc.

För Örebro kommun

Kenneth Nilsson (S)

Kommunstyrelsens ordförande